

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

nr. 608 /DPSG
DATA 08.03.2010

Biroul permanent al Senatului
Bp 600 / 15.03.2010

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare*”, inițiată de domnii senatori Radu Alexandru, Iulian Urban, Orest Onofrei, Traian Constantin Igaș și Gheorghe Bârlea – PD-L (Bp. 600/2009).

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art. 96 din *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul instituirii unor măsuri pentru eficientizarea mecanismului angajării răspunderii materiale a judecătorilor și procurorilor.

Astfel, se propune instituirea obligativității exercitării acțiunii în regres a statului împotriva judecătorilor și procurorilor, instituirea unei norme privind stabilirea relei credințe sau a gravei neglijențe a judecătorilor și procurorilor în cadrul exercitării acțiunii în regres a statului împotriva acestora, precum și mărirea termenului de prescripție prevăzut de lege, atât

pentru exercitarea acțiunii în regres împotriva judecătorului și procurorului care a cauzat un prejudiciu prin săvârșirea cu rea credință sau gravă neglijență a unei erori judiciare, cât și pentru acțiunea în despăgubire.

II. Observații

1. Precizăm că, potrivit art. 96 alin. (3) din *Legea nr. 303/2004*, „Cazurile în care persoana vătămată are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procese penale sunt stabilite de *Codul de procedură penală*”, iar în conformitate cu dispozițiile alin. (4) al aceluiași articol „Dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale nu se va putea exercita decât în cazul în care s-a stabilit, în prealabil, printr-o hotărâre definitivă, răspunderea penală sau disciplinară, după caz, a judecătorului sau procurorului pentru o faptă săvârșită în cursul judecării procesului și dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară”.

Prin urmare, astfel cum rezultă din dispozițiile legale enunțate, cazurile care dau dreptul la repararea pagubei suferite ca urmare a săvârșirii unei erori judiciare în cadrul unui proces penal sunt circumstanțiate expres de *Codul de procedură penală*; exercitarea dreptului la despăgubiri și angajarea răspunderii materiale a judecătorului sau procurorului pentru săvârșirea unei erori judiciare cauzatoare de prejudicii în alte procese decât cele penale este condiționată de stabilirea, în prealabil, a răspunderii penale sau, după caz, disciplinare a judecătorului sau procurorului pentru exercitarea funcției cu rea credință sau gravă neglijență.

Având în vedere cele menționate, considerăm că acțiunea în regres a statului nu trebuie să fie obligatorie și exercitată în toate cazurile, astfel cum se propune în inițiativa legislativă, ci numai în situația în care a fost stabilită, în prealabil, răspunderea disciplinară sau penală a judecătorului sau a procurorului pentru exercitarea funcției cu rea credință sau gravă neglijență. Așadar, exercitarea acțiunii în regres trebuie să fie întemeiată pe stabilirea vinovăției judecătorului sau procurorului, în cadrul unei cercetări disciplinare sau în cadrul unei acțiuni penale îndreptate împotriva acestuia.

În acest sens, arătăm că legislația în materia angajării răspunderii materiale a judecătorilor și procurorilor trebuie să aibă drept fundament prevederile art. 52 alin. (3) din *Constituția României, republicată*, potrivit căroră statul, în calitate de administrator al sistemului judiciar, răspunde

pentru toate erorile judiciare, independent de angajarea răspunderii judecătorului sau procurorului. După acoperirea prejudiciului de către stat, acțiunea în regres poate fi exercitată numai după ce a fost stabilită vinovăția judecătorului sau procurorului pentru o faptă săvârșită în exercitarea funcției deținute.

2. Totodată, potrivit inițiativei legislative, reaua credință sau grava neglijență urmează a fi dovedită în cadrul exercitării acțiunii în regres, instituindu-se astfel, ca temei al exercitării acțiunii în regres a statului stabilirea răspunderii civile a judecătorului sau a procurorului, în contradicție cu prevederile art. 96 alin. (4) din *Legea nr. 303/2004*. Cu privire la acest aspect, considerăm că angajarea răspunderii materiale a judecătorilor și procurorilor nu poate avea ca temei stabilirea răspunderii civile a acestora, datorită condițiilor în care acest tip de răspundere poate fi stabilită (sistemul probator, angajarea răspunderii chiar și în caz de culpă ușoară), ci trebuie fundamentată pe stabilirea prealabilă cel puțin a răspunderii disciplinare a acestora.

Totodată, arătăm că erorile judiciare sunt săvârșite de judecători și procurori în exercitarea funcției acestora și, prin urmare, privesc neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a unei îndatoriri de serviciu, iar nu săvârșirea unui fapt ilicit cauzator de prejudicii. Arătăm, de asemenea, că dispoziția propusă de inițiatori poate constitui o constrângere pentru judecători și procurori, de natură a afecta independența acestora.

3. Cât privește modificarea propusă pentru **alin. (8) al art. 96**, considerăm că modificarea termenului de prescripție ar trebui să vizeze, eventual, numai exercitarea acțiunii în despăgubiri pentru repararea prejudiciului cauzat prin săvârșirea unei erori judiciare, nu și acțiunea în regres a statului îndreptată împotriva judecătorului sau procurorului.

4. Precizăm și faptul că Ministerul Justiției a inclus, în cadrul *Programului Legislativ al Guvernului României pentru perioada 2010-2012*, elaborarea unui proiect de Lege pentru modificarea și completarea *Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, a *Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*, cu termen de prezentare în Guvern iunie 2010.

Potrivit celor înscrise în *Programul Legislativ*, acest proiect se va referi, printre altele, la:

- modificarea statutului magistraților (recrutare, promovare, numire în funcții de conducere, evaluare profesională);
- instituirea unor noi reglementări vizând administrarea eficientă a sistemului judiciar, precum și îmbunătățirea capacității instituționale și funcționale a Consiliului Superior al Magistraturii;
- modificarea și completarea prevederilor referitoare la angajarea răspunderii materiale a judecătorilor și procurorilor.

La redactarea acestui proiect de act normativ vor participa și reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Ministerului Finanțelor Publice, precum și ai asociațiilor profesionale ale judecătorilor și procurorilor.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative în forma prezentată.**

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului